

1351. — Т. Кесяковъ въ затвора. Моли да се изпрати въ Цариградъ.

Пак. 51.

Ваше Высокоблагородіе Г-нъ Н. Геровъ.

Имахъ пжлна надѣжда че щехъ да можа лично да дода да Вы поздрава, но по зла честь моя не са удовлетвори надѣждата ми; Мола Ви са прочее, не забравяйте, че днесъ 21 день гдету стую ограниченъ, и издѣйствувате телеграфическа заповѣдь шоту да вржва въ Ц/градъ и да са расправи оная работа на траверсите, която нравственно и вещественно ма убива.

Приемете почитаньата на признателнии Вы

28. Майя. 876

Т. Искр. Кесяковъ

нсъ Конакатъ.

131. РАДА ГУГОВА КИРКОВИЧЪ.

1352. — Отецъ Аверки Петровичъ заминалъ за Германия. Отецъ Ефтимъ Русековъ ще учи българкитѣ въ Киевъ български езикъ.

Пак. 52.

Приято 28 Юн. 1862. Отгов. 6 Юл.

Дорогой Дяденька!

Поздравляю Васъ съ прошедшими празниками, и желаю Вамъ всѣхъ благъ міра. Теперь милый Дядя я Васъ по прошу чтобы Вы мнѣ писали не черезъ Отца Авер: потому что онъ уѣхалъ въ Германію, а такъ прямо въ училищѣ Графини Левашовой. И такъ милый Дядя я Васъ прошу напишите мнѣ письмо потому что я къ Вамъ пишу а Вы мнѣ не отвѣчаете и по этому я могу подумать что Вы нездоровы, или сердитесь на меня зачто нибудь, а можетъ быть и времени Вамъ не было. Потрудитесь освѣдомить о Вашемъ здоровье и кланяйтесь Тети Мамѣ Бабушкѣ Герчу и всѣмъ роднымъ. Я недавно писала къ Дядѣ Константину въ Москвѣ, и надѣюсь получить въ концѣ Мая отвѣтъ, такъ я, Вамъ напишу. Теперь милый Дядя остается намъ поговорить о томъ что мы прежде учились по Болгарски у Отца Аверкія, а теперь мнѣ кажется что будетъ насъ учить Отецъ Ефимій Русековъ, онъ насъ очень часто посѣщаетъ.

Остаюсь Любящая Васъ

Рада Гугова.

Если можно пришлите мнѣ денегъ, и если хотите имѣть портретъ. Кланяется Вамъ Парашкева Ш. Антонина Д. и Ивана Стаматови.

1353. — Бѣляевъ свѣршилъ наукитѣ си. Българкитѣ ще ходятъ въ гимназіята, а ще живѣять въ Левашевския пансионъ. Тѣхното положение. Эпидемически болести. Р. Г. Кирковичъ била болна отъ тифосъ. Какво учать и кога ще свѣршатъ.

Пак. 52.

Приято 25 Септ. 1865. Отгов. 28 септ.

14 Августа 1865 г. Киевъ.

Безцѣнный Дяденька,

Вы не можете себѣ представить, какъ я рада была получивъ Ваше послѣднее письмо, въ ту самую минуту, когда я, мучимая безпокойствомъ за Васъ, стремилась къ Вамъ всемъ сердцемъ и желала хоть издалека взглянуть на вашу мирную жизнь, (она мнѣ тогда не представлялась мирною) Швейцаръ вручилъ мнѣ дорогое письмо. Я очень довольна, что вы не получили моего послѣдняго письма, потому что оно было исполнено разными упреками, за которые мнѣ очень стыдно и теперь. Это письмо было писано въ то время, когда я была зла на цѣлый свѣтъ и

вмѣстѣ съ тѣмъ глупа, какъ нельзя больше. Братьямъ же и мамашѣ я писала 10 Юня и отослала съ однимъ студентомъ, который кончилъ въ этомъ году и поѣхалъ на родину, фамилія его Бѣляевъ. Онъ сказалъ, что онъ будетъ у Васъ. Въ письмѣ къ Брату, я просила его денегъ и вотъ для чего: Съ 15 Августа мы не будимъ учиться уже въ Левашевскомъ, а будемъ ходить въ Гимназію, въ Левашевскомъ же мы будемъ, только жить, то есть обѣдать, чай пить и ночевать. Это для насъ большой ударъ. во 1-хъ потому, что наша начальница и многія клас. дамы оставятъ насъ, въ 2-хъ потому что мы должны каждый день ходить по улицамъ, дождь ли, снѣгъ ли, на это не смотрятъ. Вы знаете, какъ здѣсь холодно, одеждаже казенная совсѣмъ не теплая, и такъ легко простудиться въ особенности намъ Болгаркамъ, которыя никогда не выходили на воздухъ въ стужѣ. У насъ царствуетъ чихотка, (это почти всегда) а теперь и тифусъ страшнѣишій, котораго я очень боюсь, потому что уже была больна имъ и очень страдала. Холера появилась въ лагерѣ, но теперь. . . . (не се чете) холодно и она исчезаетъ. Наша начальница даже была больна отъ холеры. Родители нашихъ воспитаницъ даютъ, кто что можетъ, шубки илатки, шарфъ, колоши, и т. д. а такъ какъ не хочу терять здоровье и вмѣстѣ съ тѣмъ уроки, то прошу Васъ съ Братомъ, объ этомъ постарайтесь прислать мнѣ денегъ и если можно то скорѣе, потому что скоро зима. 12 Августа мы были уже въ Гимназію на молебень и намъ дали награды, которыя мы должны были получить еще въ Юнѣ, это за экзамены. Въ нашемъ классѣ было ихъ шесть изъ которыхъ одна принадлежитъ мнѣ. Это моя первая награда. 16-го начинаются уроки, воображаю сколько намъ придется страдать этотъ годъ, и я очень боюсь за себя по тому что здоровье мое совсѣмъ не хорошо. Хорошо тому, кто можетъ ходить изъ дому а намъ несчастнымъ, ахъ, мы всѣ въ отчаяніи. По случаю этихъ-то реформъ многія родители забираюгъ своихъ дѣтей, а такъ какъ намъ грустно было разставаться, то задумали снять фотографія со всего нашего класса, съ нами были и клас. дамы. Мы дали по нѣсколько рублей, а каждая изъ насъ получила по двѣ группы, которыя вы сами увидите въ будущемъ Августѣ. Я должна около 5-ть руб. Это я стратила на портреты и на. . . . (не се чете) въ время экзаменъ. Чтожъ дѣлать. У насъ пища гадная. Теперь мнѣ еще нада на шарфъ, боты, перчатки, платокъ и на др. вещи, по этому я васъ прощу очень пришлите мнѣ ден. Недавно у насъ умерла одна дѣвица отъ тифа, бѣдная, она такъ хорошо училась и награды не дождалась. Хоронили се 29 Юня. Теперь другая больна и все отъ простуды.

Вы меня спрашиваете, скоро ли окончу, какъ разъ черезъ годъ въ это время буду въ милонъ мнѣ кружкѣ. Въ Юнѣ 1866 г. будетъ выпускъ. Постарайтесь уже за мною пріѣхать. Пипинеркой я не хочу уже оставать. Богъ съ нимъ, ходить въ Гимназію, хотя бы и дожить этотъ годъ.

Учила я до сихъ поръ 1) Законъ божій Ветхій, Новый завѣтъ. Катехизисъ, остается выучить Исторію Церкви, и Исторію Литургій. 2) Исторію Всеобщую, Среднюю и Новую, остается Новѣйшая. 3) Географію всѣ части свѣта западную Европу, остается Россія. 4) Ариѳметика 4 прав. дроби имен. числа относи. пропор. превращ. и раздробленіе. 5) Педагогію и начало Дидактики. 6) Нѣмецкое переводы и разборы, однимъ словомъ теоретически такъ какъ и 7) Французскій. 8) Естествен. Исторіи не давно начали. 9) Русскую Литературу и 10) Русскую Исторію до дому Романовыхъ.

Кажется я упомянула обо всемъ что можетъ касаться меня.

Ахъ если бы вы знали какъ мнѣ надоѣлъ От. Евтимій онъ то и дѣло ходить и просить, като просекъ, по кщците и дѣлаеть страмъ Болгарамъ.

Хоть бы скорѣе уѣхалъ. Да и другіе подобно ему монахи тоже самое дѣлають.

Меня беспокоитъ молчаніе брата тѣмъ болѣе, что тамъ холера, попросите его написать мнѣ. Майка ми цѣлувамъ и я проса да ми напише неколко слова; тя може да е получила до сега мойто писмо. Поклонитесь на сичкитѣ роднины отъ

ваша сродница Рада Гугова.

P. S. вотъ уже 18 число, мы ходимъ въ Гимназію. Учителя преподають прекрасно, но какъ намъ трудно ходить туда, хоть бы скорѣе окончить, у меня такъ и трещитъ голова каждый день, незнаю что будетъ дальше.

1354. — Н. Геровъ праша пари. Съвѣти какъ да се живѣе.

Пак. 52.

Пловдивъ, 28 Септемвр. 1865.

Любезная Лало,

Писмо-то ти отъ 14 Августа едва прѣди три дни пряхъ, и бръзамъ да ти отговорѣж. Съ благодарение ся научихъ, че ти остава още само една година да ся учишь и на лѣто щешъ свръшишь да си дойдешъ. Това врѣмя ще ся прѣмине като единъ день, само залѣгай да се учишь добрѣ, зачтото, чтото научишь това ще ти остане. За дохождане-то си тука не бери грыжя; кога стигне онова врѣмя азъ щж ся погрыжж, както е пѣ-добрѣ, така да Вы доведемъ.

Пишешъ ми, че тжж годинж щешъ ходишь въ гимназиж-тж да ся учишь, та ще ти трѣбва кожуюхъ и други нѣкои нѣчта, и искашь да ти проводж пары, за да си ги купишь, а не ми казвашъ колко пары ти трѣбватъ за тья работы. Азъ проваждамъ днесъ въ Цариградъ баю ти Геру пары за тридесять пять рубли да ти ги проводи оттамъ по пощж-тж. Надѣжся да ти стигнжтъ за сега. Па гледай сега да харчишь пѣ-малко, за да остане и за послѣ, кога да си дойдешъ, че тогава ще ти трѣбва повече.

Бае ти Геро бѣше въ Цариградъ, па, като хванж тамъ холера, тѣй си отыде въ Копривщицж, та сега прѣди 2-3 недѣли отыде пакъ въ Цариградъ. Танко си е въ Копривщицж. На майкж ти утрѣ щж пишиж, че съмъ приялъ отъ тебе писмо.

Холера имаше и тука въ Пловдивъ и сега още ся намира, нѣ тврѣдѣ малко. Парашкевино-то писмо щж пратж бащи ѣ.

1355. — Безпокойство за завръщане. Министерството ще нареди шото трѣбва.

Пак. 52.

5 Августа 1866.

Любезная Лало,

Писмо-то ти отъ 4 Юлия вчера пряхъ и бръзамъ да ти отговорѣж, макаръ и на кжео. Отъ писмо-то Ви гледамъ, че много ся беспокоите за дохождане-то си и чякате оттука да проводимъ нѣкого да Вы доведе. Това ми е много чюдно, зачтото, ако е нарядило министерство-то така да пратимъ оттука да Вы земжтъ, то трѣбваше да ми пише, зачтото безъ да имаме заповѣдь отъ него не можемъ да проводимъ да Вы земжтъ. Затова азъ ся принудявамъ пакъ да пишиж на министерство-то и да пытамъ, какво трѣбва да правимъ, а Вые не дѣйте бръза и ся беспокой, та не щемъ вы оставимъ. Ные повече желаемъ да си дойдешъ пѣ-скоро, помежду друго такожде зачтото тукашно-то училище е безъ учителкж отъ нѣкое врѣмя, та чякаме да дойдешъ ты на това мѣсто.

Колкото за пары что ми пишешъ да проводимъ и тебѣ и Парашкеви за дрѣхы, то и азъ самъ искамъ да дойдете облѣчени както трѣбва. Нѣ днесъ не мож да ти пратж пары, зачтото кореспондентъ-тъ ми цареградскый е сега тука и слѣдъ десятишж дни ще иде въ Цариградъ. За това ето какъ да направимъ. Ако ми отговорятъ отъ министерство-то, че трѣбва оттука да проводимъ чловѣкъ да вы доведе. (не довѣршено).

1356. — Нередовно изплащане заплата. Стѣснено положение. Възпитаница панагюрка на пансионъ при Рада Кирковичъ. Искать се съвѣти за изпитанието.

Пак. 52.

Прято 26 Мая 1867. Отгов. 26 Мая.

1867 г. 18 Май Пловдивъ.

Драгый ми Уйче Найдене

Радвамъ ся каго разбирамъ да сте добрѣ съ здравіе-то и каго Вы поздравж отъ сръдце щж Ви пожелаж и за напрѣдъ съкакво благополучіе. Ный тука съмъ всеъ-какво: най мьшо ми е: Ваше-то отсѣствие. Освѣли това дома не съмъ яко добрѣ.

Танко си е въ сжшо-то състояніе. Майка ми не е добръ съ горещины-ты. Чини ми ся че въ преминалото писмо Ви писахъ че съмъ въ стѣсненіе за пары; щж Ви повторж сжшо-то и сега. Г-нъ Х. К. ми дава пары, само за милость, че трѣбва да прашамъ 20 пжти и да пишж че ся подвергавамъ на голѣмы физическы лишенія. Считамя за униженіе да ходж да ся оплаквамъ на другы-ты, нъ като мя бѣше страхъ да не останемъ безъ пишж, азъ направихъ това. Впрочемъ раскаевамся, че направихъ това, като не обрѣнахъ испрѣво вниманіе, ами трѣбваше да повтора моленіе-то си вече писменно. Сега така ся намирамъ въ лошо състояніе, зачто-то не ми даватъ пары-ты за маж, ами зимамя по 5, 10 гроша на вѣрж. Като не ми е весело у дома азъ не излизамъ и вѣнка. И като рѣчи отъ Вел. День ный не смы ходили нигдѣ. Благодарж ся много, че кжщата вы е отворена, та можемъ тамъ да ходимъ. И не ся е миналъ день, да не по идж, понѣкогажъ и 2 пжти. У дома ми азъ имамъ 1-а воспитаница отъ Панагюрище, която искала да доде още одавна да ся поприучи нѣщо, та да стане учителка въ селото-си. На православна та недѣля, както ми разсказва тя, дохождалъ панагюрскый-тъ даскалъ и попиталъ Г-на Груева добръ ми щжть сторять, като помѣстять онова момиче у мене. А Г-нъ Груевъ не далъ и да ся спомене, като казалъ че тя (азъ) е голѣма работа, зачтото ходи при Консулъ-тъ.

Сега момиче-то е при мене, благодари ся много и ми плащж 130 гр. на М. То ше да сѣди до Септемврій.

Искамъ да Вы попытамъ съвѣты за испытаніе-то, че то ся приближава. 1) кож пѣснь да пѣжтъ, 2) Можж ли Вы на пишж това, что-то искамъ да кажж на испытаніе-то, да го одобрите или напротивъ. Жялно ми е но вѣрвамъ, че не скоро ще ся видимъ. Моляж да ми простите безпокойство-то, което Вы причинявамъ съ различны молбы. Нъ видися че азъ не съмъ още кадърнж да бждж самостоятелна.

Примете поздравленіе отъ майка ми, брата ми и Парашкева, за неж Г-нъ Челики написа въ Калоферъ. Ще мя задлъжите като засвидѣтелствувате на Нанкж мои-ты искрены и сръдечны поздравленія Герча и Дѣянкж цѣлувамъ. За Ече-то най-много спомянувамъ колко ли ще порасте догдѣ ся увидимъ?

Като не излизамъ нигдѣ, не знаж и никаквы новины, затова щж ограничя писмото ми, като Ви пожелаж добро здравіе и добро видѣніе

Цѣлувамъ Вы десницж-тж и съмъ Ваша пл.

Рада П. Г.

1357.—Приготовление за испитаннето. Безпокойства за него.

Пак, 52.

Приято 19 Юнія 1867. Отгов. 21 Юнія.

1867 г. 16 Юній Пловдивъ.

Драгый ми уйчо Найдене

Заминалж-тж недѣлж Ви написахъ писмо, вѣрвамъ, да го пріели. Ный слѣдъ Петровдень вѣроятнo ще да имамы испытаніе. Дѣца-та не сж ся приготвили още добръ, нъ има още и врѣмя. Не знаж какъвъ ще бжде мой-тъ пръвый опытъ, нъ чини ми ся, че не ще да е толкова добръ, колко-то ако да бѣхте и Вый тука. Г-нъ Челики кога хоратихмы за пѣсны-ты, ми каза да напишж слово, та той ше го поправи, азъ го поблагодарихъ. Дѣца-та пѣжтъ Задружно и Къ Подателю на Мжд-рость-тж. Кога да ся изврши испитаніе-то то зависи отъ мене. Азъ щж видж веке какъ ше ми уйдише. У дома Вы ный смы почти всѣкой день. Велче е добръ, сжшо така и Нона. На училище-то ный смы благополучно. Майка ми трѣпи сега безропотно горещины-ты, нъ пакъ все ѱ е мжно за въ Копривщицж.

Танко е добръ, ходи вѣнкж и ни шжтж. Отъ село пріемамя писма често и тамъ сж добръ. Примете поздравленіе-то отъ Майкж ми, Батіе ми и отъ мене. Цѣлувамъ Вы такоже десницж-тж и съмъ

Ваша племянница

Рада Гугова.

1358. — Изпитанието отложено. Училищното настоятелство и общината небръжни. Несъгласия между учителитѣ. Каприцинтѣ на Груева.

Пак. 52.

1867, 30 Юній Пловдивъ.

Драгый ми Уйчо Найдене,

Миналж-тж недѣлж пріехъ писмо-то Вы и много ся благодарихъ за прѣдварителный Вангъ съвѣтъ; нъ при все това азъ ся радвамъ, че испытаніе-то ны останж за 16 Юлій, та имамъ врѣме, да Вы ся помолж, оше да ми помогнете въ нуждж-тж ми: Сама азъ колко-то и да ся стараж, не вѣрвамъ да направж, съ кое-то да можж да удовлетворж . . . и сеганни-ты обстоятелства не ми способствовать хичъ въ работж-тж ми. Тѣзи дни азъ бѣхъ много ядосана съ дѣйствиа-та на нѣкои лица, като отъ настоятели и учители-ты. Въ училище-то както и напрѣдъ никои отъ общинж-тж и не стжпва, нъ тїи (чясть отъ тѣхъ) като ся приближявж врѣмя за испытаніе направили (споредъ както Ви писахъ попрѣди) съгласіе да стане 2 Юлій наше-то испытаніе по рано отъ мжжско-то. Слѣдъ това казано бѣше на Г-на Груева да ми съобщи рѣшено-то. Нъ той, незнаж по кожъ причинж, не ся яви да ны каже че имамъ скоро испытаніе, а азъ ся научихъ отъ чястны лица. Зачудена отъ това азъ отыдохъ при Госп. Х. Геш. и намѣрихъ тамъ и Г-на Стеф. Геш. И двоица-та Братя бѣхж увѣрены, че азъ знаж одавна кога ще бжде испытаніе-то. И като познахъ, че тїи искжтъ непрѣмѣнно да стане азъ имъ казахъ, че го направвамъ, нъ жялно че не ми обадиж отъ рано. На другый день въ понедѣл. 25 Юній съобщихъ това на дѣца-та, нъ тїи ся отчяяхж, че не имъ сж казали отъ рано. Въ сжщій день вечерь-тж Г-жа Елисавета, по молбж-тж на Зоицж выкнала Г-на Челики да го пита каква е тая работж. Той съ удивленіе попыталъ, кой ефоръ е заповѣдалъ да ся направи тѣй скоро испытаніе и казалъ че тїи рѣшили да направятъ момчета-та на 9, а ный на 16 Юлій. Слѣдъ това той ся обрѣкалъ да доде да ми каже рѣшеніе-то имъ. Нъ за жялость досега ни единъ не е и стжпилъ у насъ и азъ нѣмамъ оше никаквж заповѣдъ да правж тжй или тжй. А всичко, что Ви съобщавамъ, научихъ, отъ другж стрьнж, повечето отъ дѣца-та, кои-то си хоратяты, каквото си щжтъ. Благодарна отъ такавж еднж самостоятелность, азъ впрочемъ незнаж какъ да поблагодарж и какво да кажж на почтены ты ефоры, на кои-то азъ сега научихъ имѣна-та и то отъ дѣца-та. Колко-то за Г-на Груева той завчера въ вторникъ дохожда да мя пита имаме ли въ недѣлж испытаніе, зачто-то той мысли да излезе на расходъ. Освѣнь това позасмя ся съ ефоры-ты, нъ азъ при това ся мжчихъ да бждж по хладнокровна и казахъ че нанстина подобрѣ щеше да е да бѣхж ми обадили порано да направимъ испытаніе та и менъ щеше да е подобрѣ.

Другы новины отъ Градътъ не знаж. За у дома Ви вѣрвамъ сега Велче да Ви пише всичко, нъ все е добрѣ.

Като желяж много да ся научж нѣщо за Нанкж и дѣца-та пишж тжж недѣлж и тѣмъ. Наши-ты домашни сж добрѣ. Майка ми и Братъ ми Ви поздравлявжтъ. Прочее желяж Ви Добровидѣніе. Цѣлувамъ Ви ржкж-тж.

Ваша плем. Рада Гугова.

P. S. Щж Ви ся похвалж, че дѣцата, особенно голѣмы-ты ся отговарятъ вѣликолѣпно.

1359. — Изпитаніе въ мжжкото училище. Рада Гугова се готви за изпитанието на дѣвницитѣ.

Пак. 52.

1867 г. 14 Юлій Пловдивъ.

Драгый ми Уйчо Найдене.

Въ недѣлж имамы испытаніе на момчета-та, кое-то ще да стане въ нашего училище, и по тжж причинж азъ распусихъ дѣца-та за да ся расгреби. А за нашего е вече рѣшено на здраво, ако ся не измѣни, за въ четвъртъкъ. Колко-то за отношенія-та на общинж-тж къмъ училище-то тыи си сж постоянны: студены. Съ Г-на Челики ный хоратихмы 1 ижтъ и спорядъ това азъ утрѣ слѣдъ 12 сахатъ-тъ,

откакъ получж обѣнано-то отъ Васъ писмо, ако потрѣбва щж да му пратж съ Велча да прѣгледж нѣщо, кое-то съмь приготвила за въ честь. А дѣца-та сж ся приготвили добрѣ, не съмь още впрочемъ опрѣдѣлила по кой начинъ да ги пытамъ, нѣ като не чувствавамъ никакво смущеніе, азъ щж ся постараж да правж всичко-то по свободно и тѣй както съмь видѣла на друго мѣсто. Пишиж Ви това но мя е вече срамъ да Ви хоротиж все за мои-ты интересъ и чини ми ся че Ви съмь доста безпоконла до сега, заради това молиж Ви пакъ да ми ся не срьдите; особенно ми е жылно, че чилѣкъ не може да бжде всѣкога еднакъкъ, това исказахъ азъ за мене си въ непостояны-ты ми писма. . . . Тукашни-ты хора много любопытствовжтъ, кога щете да си додете и постоянно распыгвать имате ли това намѣреніе и пишете ли да заготвжтъ хранж за зимасж. И Ный подобно бы желали да си дойте по скоро, че ны е много мжчно безъ Васъ, нѣ впрочемъ както Ви доде добрѣ и тѣй щемъ ся благодаримы. Слѣдъ това като Ви пожелаж най-добро-то здравіе и добро видѣніе

остаямъ Ваша племенница
Рада Гугова.

1360. — Какъ Рада Гугова е минала испитанието. Нейното
неопрѣдѣлено положение за идната година.

Пак. 52.

Приято 11 Авг. 1867. Отгов. 12 Авг.

1867 г. 2 Августъ Копривщицж.

Драгый ми Уйчо Найдене,

Въ сжбботж по обѣдъ пристигнахмы въ Копривщицж, а въ Недѣлж бѣхъ обрадована съ Ваше-то писмо, кое-то зарадва сичкы-ны, като ны извѣсти за добро-то Ви здравіе. На Нанж за свидѣтелствуйте искреннж-тж ми благодарность за нейнж-тж память за мене. Отъ моиж странж азъ безпрѣстанно Ви мыслиж и всѣкога желяж давно да си дойде-те по-скоро. За дѣца-та ми е много домиляло. Сега искамъ да удовлетвори желаніе-то Вы, сир. да Ви напишиж какъ минахмы испытаніе-то. До сега може да сте ся научили отъ Велчево-то писмо, ала и азъ щж Ви кажж, че бѣхъ благодарна. Най много ся радвамъ на това, че бѣхъ въ добро състояніе на духа и можжхъ добрѣ да изврынж роль-тж на учителкж. Дѣца-та испытвахъ самичка. Г-нъ Груевъ отъ своиж странж ся брькж ала останж задоволенъ. И слѣдъ испытаніе-то, което ся продължи 2 дня, той Г-нъ Груевъ, каза нѣщо като словце въ което похвали трудове-ты на учителкы-ты и дѣца-та за тѣхно-то прилѣжаніе. При това той имъ съвѣтува да ся занимавать така и занарѣдъ, особенно да четжтъ най-много. Присжтствовахж на испит. и протестаны-ты; тій останаха много задоволны. А прочіе наши-ты чорбаджи ма поблагодарихж за начало-то което съмь положила въ това училище. А за всичко това азъ трѣбва да имамъ благодарность къмъ Васъ, понеже всѣкогажъ и въ всичко азъ съмь имала Васъ, а не другыго за въдушевленіе и най счастлива съмь, когато Ви намѣрите нѣщо за добро както и напротивъ. Това можж да кажж азъ несамо за сега, ами и за онова врѣмя кога-то съмь была много надалечъ.

Что ся касае Г-жж Елисавета, то тя показа доста работы. За напрѣдъ ный не смы още нищо рѣшили. Само казахъ на Г-на Георгія че не можж веке да останж пакъ въ стѣснѣніе че може да ми доджтъ, ученицы та Г-жа Ел. да заминжтъ въ кжщж тж си. За друго не смы хоратили. И азъ мыслиж и молиж Вы, ако намирате, че не е или е право да останж и занарѣдъ на сжщи-ты условія, то да мя снабдите съ нѣколко съвѣты, за да можж тѣй или тѣй да кажж кога ся врънж въ Пловдивъ.

Ако пытате какво смы въ Копривщицж, то съ радость ща Вы извѣстя, че съмь счастлива да обикола отечеството си, само неможемъ да бждемъ толкова свободны, понеже майка ми е малко болна. Тя е доста ослабла и не знаж на здраво, да ли ше можж да ся врыне въ Пловдивъ. За това пакъ имамъ голѣмж нуждж отъ единъ съвѣтъ. Прочее сичкы-ты роднины сж добрѣ и Ви поздравлявжтъ. А копривщени-ты си нѣмжтъ работж, ами отъ какъ си доходъ и понапрѣдъ все мя голявать за различны особи. а най вѣрното е за учитель-тъ Гр. Това впрочемъ да мя поврѣди, само ми доставлява случай да ся посмѣж. —

Прочее поздравлявжть Ви Майка ми, Брате-то ми снаха ми и всичкы-ты род-
нины, Поздравлявамъ Ви и азъ и цѣлувамъ дѣца-та
Цѣлувамъ Ви ржкж тж и съмь

Ваша Рада Гугова.

1361. — Рада Кирковичъ се прѣселила въ София. Любез-
ността на Иорданка Филаретова. Д-ръ Кирковичъ си нарежда
шпицерию. Какъ му е дадено право да изпълнява професията си.

Пак. 52.

Приято 4 Ноемвр. 1874. Отгов. 15 Янн. 1875.

Софія, 3 Ноемвр. 74 л.

Любезный ми Уйче Найдене,

Подыръ единъ мѣсяць раздѣлж, идж да Ви поздравж и да Ви кажж, че на-
ше-то прѣселение отъ Пловдива въ Софія, ако и да е много за по-добро въобще
за фамилияжтж ни, чястно за мене все ще да ми докарва по нѣкой пжть жялны
мысли, мысли и милости за мои-ты роднины. Нъ зашто-то чловѣческо-то срьдце, каз-
вать да е отъ камъкъ, па и като сама азъ ся мжчж, да навывкамъ на всякаквы
обстоятельства, вѣрно ще бжде ако кажж, че почти никаквы мѣчнотии не усѣтихъ
въ прѣселение-то. Разумѣва се, отъ една стрьнж искренность-та и любезность-та на
Г-жж Жорданкж, и отъ другж грачение-то на моя Марийкж, за коя-то Г-нъ Манчевъ
ще Ви прикаже повячко, много спомогнжжж за мое-то спокойствие.

Кырко полегка-легка нарядж работж-тж си. За Шпециариж условихмы единъ
дюкянъ на Дѣдо Пешя, комуто вмѣсто да се плати кириж (8 лир.) бесплатно ще
му прави Кырко визиты, а за лѣкове-ты той (дѣдо Пешо) ще си плаща. Абонати-
ти на Кырко сж по-малко отъ 40 кжшы, нъ платата сир. 130 лир. на годинж-тж
само за визиты. Освѣнъ това много болни наченжжж да посѣшаватъ и шпицариж-
тж и кжщж-тж нашж, зашто-то до сега клеты-ты блѣгари сж ся лѣкуваллы на двѣ
на три отъ чюжденци (гръци, поляци и пр.) Прѣди 15 дена Кырко се повика отъ
конака и тамъ прѣдъ докторскый съборъ, той показа дипломж-тж си, отговори на
два, на три въпроса и подыръ това удовлетворително му подали ржкж всичкы-ты
докторы, и го припознали за свой събратъ. . . . .

За кжщж се погрыжихмы, нъ зашто-то днесъ за днесъ София е плѣна съ френ-
ци (кои-то за злж честь развратяватъ злочесты-ты слабы Софиинкы), не можяхмы да
намѣримъ. Г-жя Жорданка сж изградили още еднж голѣмж и хубавж кжщж, която
ни и прѣдлагажж за три години. Готови бѣхмы да се прѣнесемъ, когато Френець-
тъ, кой-то сѣдеше въ неж, неця да излѣзе, и тѣй ный останахмы да живѣемъ зи-
мж-тж въ апартаментъ-тъ на Г-жя Жорданкж. Имаме 4 стан, нъ тѣсничкы, особенъ
мутвакъ (машинж) и добръ слуга, кой-то ни служи и за кучеяшинъ, когато ходимъ
на расходъ съ кола-та на Г-жя Жорд. На бани-ты, „Юкарж-баня“ смы ходили три
пжти. Тамъ обыкновенно перемъ и дрѣхы-ты си. Твърдѣ добра баня!

Въ Софиж намѣрихъ още еднж ветхж приятелкж—учителка-та Ивана Влади-
герова (Стаматова). Доста добра на срьдце-то, нъ неразвита Блѣгарка. Мжжъ-тъ ѝ
е такожде учитель.

На Нанж оставямъ задругъ пжть да ѝ пишж, а сега Ви мољж да ѝ поздра-
вите и отъ Кырко и отъ мене и отъ всичкы-ты наши домашни. Поздравлявамъ отъ
срьдце Герчя, Дѣянка (за кои-то помня че мя не испрати): Хитя и Гочя цѣлувамъ
много пжти. Гоче трѣбва да е проходиль, а моя Марийка едва сега прави „боць“.
Кога идж негдѣ, тя ако ѝ занесжтъ да ѝ дои нѣкой жена, като ѝ прѣгжрижтъ
разгледва ся жално наоколо, плаче и не ще другж майкж.

Мољж Ви поздравѣте отъ насъ всичкы приятелкы и приятели и особенно Г-на
Челикый и Г-жж Анастасиж и пай-много Г-на Рашка.

Кырко и азъ отъ срьдце поздравлявамъ и Васъ, уйче Найдене, и молиме Бога
за добро-то Ви здраве и за добро видѣние.

Вашя Рада.

P. S. Дума ся, че 4-ца консулы шжтъ ни доджтъ въ града. Истина ли?

Тука Грѣци искжтъ да отворжтъ параклисъ и канжтъ и цинцари-ти, а тии нещжтъ,
Уйче Найдене, видвахте ли мое-то Землеописание и ако е тѣй то е мой трудъ,
достоеенъ ли е да ся брои като еднж часть отъ нашж-тж книжинж?

1362. — Семейство Д-ръ Кирковичъ бѣжанци въ Одеса.
Какъ поминувать тамъ. Рада войвода.

Пак. 52.

Одесса 1876 л. Юния 1-ий

Милая ми Нанко,

Ожидаемо-то ми Ваше писъмце получихъ въ сѣботѣ вечерь-тѣ: Г-нъ Палаузовъ былъ на службѣ и само кжсно можя да ми прѣпрати писмо-то Ви. За това, да не мыслите, че писмо-то не мя е намѣрило, азъ рѣкохъ да Ви пишѣмъ и днесъ.

Ный тука живѣеме. Тѣй да речѣмъ и спокойно, и не! Всичкы-ты ни приказскы и разговоры сѣ за българско-то възстание. Всяко едно писмо, до кого-то Българица и да ся получи, чете ся и удома, разбира ся на основании на различни частны извѣстия прави ся нѣщо и за Вѣстници. А колко много ни зарадва извѣстие-то отъ Габрово (до единъ нашъ прѣгелъ), че 1½ баталіонъ жены огышили въ горж-тѣ, и оттамъ щѣтъ да поражавать и тѣ Турци-ты. Ахъ! и прѣдводителка-та на тѣзи миль и юначны жены была Рада войвода! Да живѣе!! Съ нетрѣпѣнне очяк-вамъ утрѣ тая оригинална новина изъ Българ. да се прочете въ Одесскый Телегр. и да намѣри всяко съчувствие. . . . .

Вашя Рада П. Кирк.

1363. — Печални новини изъ Българско. Нещастията на
Д-ръ Спасъ х. Ивановъ. Нарышкинъ кани Д-ра Кирковича на
служба.

Пак. 52.

Одесса 3-й Юлия 76 л.

Милая ми Нанко!

Получихъ на врѣмя писмо-то Ви отъ 21-й Юния. Благодаря Ви много, че намирате поне по малко врѣмице, да ми писвате по нѣкой пѣтъ, за да знаѣмъ какво сте Выи съ уйчя и дѣца-та, а такожде, кога е възможно, да чюмъ по нѣкожъ думицѣ и за др. наши клетки роднины.

Ахъ! колко скръбно ми ся видя извѣстие-то за клятый нашъ Спасъ! Прѣди да получѣмъ Ваше-то писмо, азъ бѣхъ пригѣтвена; срьдце-то ми все лоше прѣдчювствоваше, а и Анастасія тайно бѣше казала на Кирка за станжло-то, кой-то, като знаѣше, колко щяше да ме порази тая грозна иовина, полека-лека изсказами и заедно съ мене и той си поплака за обычный ни нашъ Спасъ дѣсыга. А клѣтый Герчо, дали и него не ще да постигне сѣща-та честь? Тяжко и горко на жены-ты имъ, ако сѣ още и тыи живы.

Споредъ новины-ты, кои-то дохождать тукъ, Копривщица е хубаво разграблена. Па само тя ли? Но дано Господъ помогне и поне съ нѣщо да удовлетвори грамадны-ты наши загубы. Недай-Боже, ако мы останемъ пакъ подъ турско, азъ нѣма вече да видѣмъ мило-то ми отечество! И колко ли щѣ да страдамъ! — На Кирка ся случява по нѣкой пѣтъ нѣкой да го набутне, че былъ здравъ, нѣ не отыва на бой, нѣ азъ все ся стараѣмъ да го увѣщавамъ, па и той самъ си е твърдо убѣденъ, че глупость ще е, да остави голѣмъ и беззащитнѣмъ фамилиѣмъ и да иде въ горж-тѣ; за глѣбж нашъ честь прѣди 4-5 дни на Кирка излѣзе мѣсто. Докторъ Теневъ (българ.) отъ Орелъ пише Кирку, да си прати адресъ-тѣ на земскѣ-тѣ управѣ (заборавихъ имято) въ Орловскѣ-тѣ губерниѣ, зашто-то тая управа научила отъ единъ Кирковъ прѣятель Нарышкинъ (въ Орелъ), че трѣсимъ мѣсто, та иска Кирка за докторъ. Кирко подаде заявленне и слѣдъ 5-6 дни, може да ся простимъ съ Одесѣ, а въ сѣще-то врѣмя, струва ми се, и съ Българиѣмъ на всегда! Ахъ! Боже мой, колко ми е мило! Мила Нанко, послѣдне-то наше виждане на станциѣ-тѣ да ли не ще да е истинна послѣдне? Дано не е, нека ся надѣяме, нека ся неотчяяваме.

Да ви кажѣмъ условня-та, кои-то пишѣтъ, Кирку, за мѣсто-то: 1400. рубли плата, готовѣмъ кжщѣмъ и дръва. По натѣнко обаче, ще ни пишѣтъ тепрѣва. Кирко прѣстанѣ отъ вчера да работи въ болницѣ-тѣ, като се рѣши да не остая въ Одесѣ, а бы можялъ и тукъ да послужѣ хубаво, зашто-то добрѣ е съ всички-ты докторы, нѣ като нѣма срьдства, здраве да е! Прѣди да оставимъ Одесѣ азъ быхъ

желала, да се случи да ся видиме съ Васъ, защо-го, както и да е, нъ ще дойде единъ день, по причинж на обстоятелства-та, и Ви да оставите Царь-градъ, та баре да е по-скоро.

Анастасийнъ Младенъ ходи на Кишиневъ за мѣсто, и при всичко, че той занесълъ (каза ни отпослѣ) цѣлы 7 писма рекомандателны, не сполучи за мѣсто. Заранъ тии тръгватъ за въ Москвж, гдѣто по лесно ся намира мѣс о. Боневъ такожде тръга за тамъ. Клѣта Анастасия и мжжъ-тъ ѝ ся много кахжри, кахжримъ ся и ный заедно съ тѣхъ, нъ нѣма какво да сторимъ, ами пакъ ходилъ, ако не всякой, а то на прѣзъ день на булеваратъ на расходъ. Снощи музиката свири „Гдѣ улѣ-техте дни невозвратны“ менѣ ми толкова домилж, що-то си поплакахъ въ тъмнинж-тж. Отъ своя странж Анастасия полегичка приглашяше музикж-тж. Припомних-мы си за невозвратны-ты дни! Анастасия мрази Одессж, знаете защо? Нѣма какво да ручж: Мерише и всичко. Разбира се подиръ признаванието ѝ пожелахъ ѝ легкъ чясъ. Друго ново оттука нѣма. Домашни-ти наши сж всички добрѣ и заедно съ мене поздравляватъ уйчя Найдена, Васъ, и дѣца-тж. Азъ Ви цѣлувамъ и ржжж и съмъ

Ваша Рада.

Отъ Г. Василева получихъ 25 тур. лиры, записъ не сж зели, нъ щж имъ дамъ.

1864. — Докторъ Кирковичъ на служба въ Кромъ. Съ какви условия ще служи. Боневъ заминали за Москва. Христо Павловъ въ Одеса. Петко Каравеловъ ще замине за Влашко. Одескитѣ българе студени.

Пак. 52.

Одесса, 8 Юлия 76 л.

Милая ми Нанко,

Днесъ Кирко получи писмо отъ Уѣздъ Кромъ въ Орловскж-тж губерниж; выкатъ го оттамъ за докторъ и му прѣдлагатъ веке условия-та си, кои-то, както Ви писахъ минжлжтж недѣлж, сж: 1400 рубли плата, квартира и дръва, нъ кола и конь за насамъ нагамъ отъ насъ си. Освѣнь това още нѣколко пункта условия отъ Кирковж и отъ тѣхнж странж. Сжще-то мѣсто гдѣто ще да живѣеме, както ни пишжтъ, е селце, нъ вѣроятно на близо ще да има доста или поне нѣкои помѣщици, съ кои-то да ся сношавамы. Както и да е, и мжчно да ни ся покаже това дѣлчно мѣсто, то обаче ще ся прѣнася съ трѣпѣние, като си прѣдстави чловѣкъ, въ каквы отчаяны мжжи ся намиратъ сега всички-ты наши роднины, па и цѣлый народъ. Отъ другж стрнж, нека, за пръвъ пжтъ, прѣдпочетемъ, какво да е мѣсто, па за послѣ чловѣкъ всекакъ направя. Анастасия и Младенъ побръзахж за въ Москвж и добрѣ сторихж, че тукъ въ Одессж напрасно щяхж да си ѣджтъ парыци-ти: оттука мжчно може да ся намѣри мѣсто, защо-то тука ся не изучватъ докторы. Нѣкои си ми думать, че на Младена по-мжчно щяло да ся намѣри мѣсто, отколко-то Кирку, защо-то той былъ оставилъ Блг. само за единж женж, другы (наши-си) набутовать и Кирка, защо не е отышелъ, нъ азъ искамъ да кажж, че безрасудно было бы отъ неговж стрнж да ни остави, толкова души! И утѣшавамы ся! Прѣди да тръгне отъ Одессж (въ Понедѣльникъ) Анастасия, горка-та много ся окайваше, какво ще прави самж, безъ дружинж и безъ языкъ до негдѣ. Тя бяхе писвала на сестра си да дойде за дружинж, нъ отъ думы-ты на Г. Бонева, азъ познахъ, че сестра ѝ го е зела за докачение. Павловъ пристигнж тука добрѣ; горкый, какъ ли го не сж хванжли и на морето: Вѣчна-та негова метода на ли е, да ся прави на святошя и да докарва впечатление съ работы-ты си? Така и сега, негова Милость разказва (пъ не намъ) на нѣкои тукашни коконы, че много, много ся е изстрадалъ въ Турско!!!! И желжтъ го горкый! Павл. живѣе у наслѣдникъ-тъ на Никол. Мирон. Никола и той утрѣ съ него отыва да живѣе въ тѣхний чифликъ въ Кіевъ. — Петко Каравеловъ пристигнж тука въ недѣлж. Той ще врьви въ Влашко. Кар. много ся горящи съ тукашны-ты българы, че сж, наистинж, страшно студени. Помагатъ на бѣжанци-ты българчета съ чюжды-ты пары и то пакъ съ голѣмж неохотж. Сами обаче не сж още пожертвовали нищо, доколко-то знаж, за Българ. ползж, а отъ

другъ странъ само, унижавать българи-ты, че были дураки и пр. и пр. Вървате ли, че ми става лоше отъ тѣхны-ты думы, като трѣбваше напротивъ да жылижть, клятый народъ. Само азъ много страдамъ, като мыслиж за наше-то бждеще и имамы ли го, или така ще си починемъ, Богъ знае. А за клеты-ты роднины нѣма и какво да думамъ: умрѣлы-ты, уви! оплаквамъ, начесто, а за живы-ты, не знаиж какво отъ Бога да искамъ и кое ще да е по добро. Клѣта-та ми майка и братя, живы ли сж, не знаиж, защо-то ми не пишжть. Утѣшевамъ ся впрочемъ много че поне Уйчо Найдень съ всички Васъ е въ безопасность, при всичко че съмъ увѣрена за голѣмы-ты му страдания за сждбж-тж на нашенско. Жялиж много, че не ми ся случи да додете тука, та поне оне единъ пжть да ся повидимъ. Както ся вижда ный утрѣ вечерь-тж ще да тргнемъ по желѣзницж-тж. Въ Кіевъ ще да прѣсѣдимъ единъ день, за да си починемъ едно, и друго да ся повидж кое съ кого. Като пристигнемъ на Кромъ, азъ щж Ви пишж, нъ, мила Нанко, пишѣте ми и вый, отдѣлявайте помалко врѣмя за утѣшение и менѣ, като знаете, какво значение, щжть да имжть писма-та ви всякога . . . . .

Като оставимъ наши-ты си работы, одесскы новины нѣмамъ да Ви съобщж нѣкои забѣлѣжителны, освѣнь може тая: че минжлж-тж сжбботж ся даль тукъ спектакль за ползж на Южн. Славяны и полза-та отъ него ся искачила чякъ до десять рубли!! Вообще Одесса-та е повече Еврейскый градъ.

Съ нетръпѣние очяквамъ да съмне, може отъ Васъ да ми дойде писмо, а може и да ми сте срьдиги, че ушь не Ви съмъ была писвала, както иска да мя увѣри Г. Павловъ, кому-то ушь Ви сте ся оплаквали. Язжкъ! тия ся не видяхж съ Ан. Кирко нашъ искаше и той да Ви пише, нъ като си има грыжж насамъ натамъ за да испрати калабалжци-ти напрѣдъ нѣма врѣмя, нъ мя моли да поздравж Уйча Найдена, Васъ и дѣца-та и отъ него. Всичкы-ты наши такожде Ви поздравлявать. Дѣца-та ми отъ жарж-тж сж вялы, особенно Марійка, на Стоянчя по минж: той си вирѣе. Тый Ви цѣлувать ржжж.

Сама азъ най-искренно поздравлявамъ Уйча Найдена и Васъ съ дѣца-та и желаж на всички Вы добро здравие и добро видѣние. Прощавай-ге, мила Нанко, и незаборявайте мя! Цѣлувамъ Ви ржжж и съмъ

Ваша Рада

P. S. Отъ такова лоше мастило не съмъ никого писала, та ми прощайте, ако съ трудъ разберете писмо-то ми

Сжща.

Тука се чю, че въ Пловдивъ затворили всички-гы чорбалжии и Гешовци-ты. Истина ли е това несчастье.

1365. — Пжтуване до мѣстоназначението. Поминъкъ въ Мухово. Добри и гостолубиви съсѣди.

Пак. 52.

Въ Орловская губерния, Кромская Управа,

Село Муханово, 25 Юля 76.

Любезный ми Уйчо Найдене,

Сжшый день, кога-то въ Одессж очявахж да дойде Ген. Игнатъевъ отъ Ц-градъ (пароходъ-тъ по тжж причинж и закжснѣ), вечерь-тж ный излѣзохмы отъ Одессж по желѣзницж-тж за къмъ Кіевъ и Орелъ. Благодарение на репутациж-тж Кирковж въ Орл. губерни. намъ за скоро врѣмя излѣзе мѣсто за службж. Азъ два пжти писвахъ за това на Нанкж въ Ц-градъ, нъ и сега щж Ви повторж, съ каквы условия Кирко прия мѣсто-то. Платкж му даватъ 1400 р на годин. кжщж и дръва такожде готовы и 2-мина стража да ни вардѣжть, защо-то кжща-та (ако и да е една много добра и каменна сграда) се намира на 15 минуты разстояние отъ само-то село. Отъ своя стрьнж Кирко е длженъ да приемж въ опрѣд. врѣмя болны отъ съсѣдни-ты села, а такожде да посѣщава сосѣдни-ты помѣщици, кога-то го тѣ выкатъ и разбира ся за платкж. Кирко всякой четвъртъкъ ще посѣщава единъ пунктъ, длечь отъ пасъ на 20 вер. а коне-те и кола-та за нашж смѣткж. Има пѣфельд-

перъ. И тъй Вый видите, Уйчо Найдене, че отъ малко малко пий смъ ся веке нарядили, пъ длъжнме за разноскъ-ты отъ Одессж до тука и за поупкы домашни потрѣбы 200 р. Тая сумма, мыслж не е чюдна зацо-то и фамилията ни и разноскъ-ты за неж не сж малкы. За наше счастье тука има доста мобель, та нѣма да харчимъ самы. Гдѣ-то ще рѣче, имамы занапрѣдъ добры надѣжды, само здравье да е!

Въ Кіевъ прѣсѣдяхмы 24 ч. Ходихмы въ Левашевскій Пансіонъ, гдѣ-то ми ся радвахж Сескраино. Вжтрѣ въ Россіж не е като въ Одессж: на Българе-ты тукъ повяче съчувствовать. Въ Орель спектакли, прогулки и пр. все въ помощь на Блѣг. се давагъ. Много проповѣди по села-та се казвать все за въ нашж ползж.

Отъ полит. новины по слѣднѣя коя-то научихмы въ Орель бѣше за посичяние-то Османъ Паша, за робство-то на Селима и за незавидно-то положение на Мухтара, за кого-то впрочемъ незнаемъ, какво станж. Цѣлж недѣлж не смъ чели вѣстницы, зацо-то финанси-ты не ни го допушахж, нъ утрѣ Кирко ще да пиши веке за „Русскій мѣръ“ зацо-то тяжко ни ся види, като смъ далечъ отъ всичко мило и драго, па и да нечетемъ! Благодарение, впрочемъ, на дѣца-та, че не ни оставжтъ да ся притѣснявамы и да мыслиме за минжло-то и за настояще-то. Отъ другж стрѣнж Кирко има тука много добры приятели, отъ кои-то по главны сж Нарышкини и Цурикови. Още кога бяхмы въ Орель, Нарышкинъ кому-то Кирко е кръстилъ дѣтенце, ни прѣдложи два екипажа, въ кои-то отыдохмы на жена му на гостье въ село Богданово нейно имѣние. Безъ прѣувеличение, Богдановкж е прѣкрасно мѣсто, а кжщы има нѣколко и великолѣпны. Тамъ закусихмы и обѣдвахмы и послѣ, пакъ на тѣхны конье ни испратихж до Цуриковы въ Лебедкж (мѣсто, гдѣ-то Кирко е служилъ) И въ Богд. и въ Лебед. Кирка срѣщахж съ най-голѣмж радость „неужели Кирилъ Степановичъ, неужели Ви опять къ намъ!? Цуриковы и Нарышкини сж отъ много добры фамилии. Цуриковы имжтъ 3 мамы и 2-тѣ отъ тѣхъ сж подали прошение Государинѣ-Импер. да постжпжтъ на Казенный счетъ за сестры милосердія Болгарамъ. Лебедка по мѣстоположение-то си е рай-Божий. Тамъ спяхмы 2 вечера и послѣ по желѣзный пѣтъ ся врънжхмы въ Орель и на другой день вече трѣгнжхмы за насамъ. Виждате сега, Милый Уйчо Найдене, че насъ видимо Провидѣние-то покровительствува.

Удома смъ, всичкы, слава Богу здравы, мжчно обаче навикнуваме на черныи хлѣбъ. Марийкж го неще положително. — Кирко заедно съ всичкы-ты домашни Ви поздравлявать най-искренно. Сама азъ цѣлувамъ ржчицж на Нанкж и Вамъ и желаж Ви отъ Бога здравие и Вамъ и на млы-ты Ви дѣчица. Добро видѣние.

Ваша Рада.

Азъ мыслж, че може Нанкж да е още въ Ц-градъ, та и ней щж да пиши, зацо-то не можяхъ да получж отъ неж скоро писмо, та да знаж на вѣрно.

Адресъ-тъ ни е: въ Орловской губ. Кромской-Земской Управѣ, для передачи К. Кирковичу въ с. Муханово.

1366. — Д-ръ К. Кирковичъ се поминалъ Неутѣшното положение на жена му. Участието на Нарышкини и Цурикови въ нещастнето на семейство Кирковичъ.

Пак. 52.

Приято 8 Ноемвр. Отгов. 30 Ноем.

Кромъ 28-и Октябр. 77 г.

Многоуважаемый Уйчо Найдене,

Уви! Провидѣние-то Божіе ми испрати едно отъ най-тяжкы-ты испытанія въ живота на человекъ: Смерть-та похити най-голѣмж-тж ми радость, най-голѣмо-то ми утѣшеніе и надѣждж. Кирко мой ся помниж отъ скоротечнж чахоткж на 22-и Окт. въ г. Орель. Мыслж да сте получили одавна телеграмж-тж, коя-то Ви испратихъ на сжще-то 22-ро число. Нямахъ силж и смѣлость до сега да Ви напишиж и сама, па и днешъ, ако и да Ви напишиж, не взирайте ми ся за нищо. Щж Ви явж па кжсо: Стары-ты киркови друзья: Нарышкини и Цуриковы быдохж наши спасители и благодарѣтели послѣ смръть-тж Кирковж; три цѣли деня тыи ни вардихж и денье и поцѣ, доклѣ да ся помне, рыдаяхж заедно съ насъ и ни утѣшавахж ангелски. На-

рышкнѣхъ ся съсина: той да зановѣда за едно, той да расърава за друго. Той по хороши нашъ Кирка твърдѣ прилично, твърдѣ чювствително и на свой счетъ“. Тия добры хора, ради“ обожаемаго имъ Кирочка, отнесохъ ся и съ мене като съ дж-щеръ и не ся успокоихъ, доклѣ ни не намѣрихъ най-добръ кароцъ, прѣкръстихъ ни на пѣть и тогава само оставихъ Петербурскъ-тж гостинницъ. Опѣваніе то на Кирка бѣше въ недѣленъ день (на 23-и) и така мнозинъ го видяхъ и мнозина го съ насъ оплакахъ. Ахъ, Богъ да го прости лека да му е прѣстыта на гроба: по той нѣма да ся заборава тука никога, а азъ няма да го прѣжяла до гроба. Тукаш-ня-та управъ, тукашне-то земство плачатъ за Кирка, кого-то тѣй праведно оцѣнихъ. Изъ памяти къ нему земството ще да ся помъчи да ни задръжи въ сегашнъ-тж квартирж, ако ли ся поиска тя за другъ д-ръ, то щѣтъ да ми даджтъ другъ квар-тирж съ дръва. Кирко ни остави само 300 руб., кои-то разбирася, при други обстоя-телства, сир. ако той клетникъ-тж да харчяше поне по някога за себе се лишне, не быхъ остали.

Ахъ, колко сж сбъднхъхъ мои-ты думы, мои-ты прѣдчювствія, че Русси-ты щѣтъ зѣмжтъ голѣмо участіе въ насъ, какво-то и да ся случи. Нѣмамъ ли право, гдѣто всякога, па и сега ся прѣклонявамъ прѣдъ тоя святъ народъ: Русси-ты. —

Тия дни членъ Управ. Разуваевъ е пратилъ да ся печята въ Орлов. Вѣст-никъ статіж за покойный мой Кирка. Той ся старае такожде да намѣсти нашъ Ива-на въ болницъ-тж за Фельдшеръ съ платкж до 20 р. за мѣсяцъ — и това е голѣмо утѣшеніе за мене и особенно за длъгый мой хвостъ — большая семья. Много души мя утѣшавать съ Ваше-то имя и положеніе. — утѣшавамъ ся и азъ и не прѣ-стаямъ да жялж моя милъ Кирко, добръ-тж душицъ и горящъ-тж му любовь на ко-го-то ни минутж не заборавамъ. — Простѣте ми, Уйчо Найдене, гдѣто не отгово-рихъ на писмо-то Нанино отъ 25 Септ., па и сега не мож оше да ѣ пишж, че сръдце-то ми много копиѣ. Поздравленіе на Нанж на дѣца-та и на Христя Нанинъ (писмо-то му получихъ). Поздравлявамъ и Васъ и съмъ Ваша

Неутѣшима Рада Кир.

Моя клята Марійка живж ся е разболяла за „Татинча“.

Ще да живѣжъ съ надѣждж, че Блѣгарско най-послѣ ще да ся освободи и че единственый ми Уйчо нѣма да заборава и мое-то несчасіе.

29 Окт.

Вчера, кога-то писмо-то ми за Васъ бѣше веке свръшено получихъ отъ Орель писмо отъ М-ше Нарышкина, и двѣ телеграмы: отъ Васъ и отъ Кирковъ пріятель въ Одессж — Стоманяковъ, кой-то обожяваше Кирка и обратно. —

Пытате, въ какво положеніе ся намираме и какъ да ми помогнете. . . . .

Сега за сега въ насъ оше прѣобладава отъ всичко друго жялость и скръбъ по загубеный на вѣки нашъ благодѣтель и кормилецъ; за послѣ щж Ви пишж по-легка-легка. Въ друго отношеніе за сега управа-та ще да ни помогне съ квартирж и дръва. Провизия за зимжсь доста имаме: зеле, барабой 50 мѣрки, грахъ, лукъ кокошки — до 15, патки до 15 и др. дребни нѣща. Задруго, какво то бжде щж Ви пишж. М-ше Нарышкина ми пише да ѣ пишж откровенно какво ни трѣбва, и че тя е готова и послѣдне-то си да раздѣли съ мене. Ахъ, такывы Ангелскы души-ци, такывы великодушны жены сж мнго рядко и почти исключеніе. Тя ся обрнчя, че зимась ще да ни дойде на гостѣе, а на Пролѣтъ ако клето Блѣгарско не ся успокои и освободи выка ни въ нейно-то имѣніе на гостѣе — на цѣло лѣто; ако ли ся освободи Блѣгарско, то ще да ни помогне да си идемъ тамъ.

Вый знаете, колко сръдце-то ми гори за Блѣгарско, затова едничка-та надѣж-дж е на него и на Васъ, кой-то можете да мя нарядите на нѣкожъ почтеннж службж съобразнж съ слабо-то ми здравье.

Прощавайте Уйчо Найдене, желяжъ Ви добро здравіе и добръ успѣхъ въ всичко за общо-то наше щасіе.

Ваша Рада.

1367. — Почитатели на Д-ръ К. Кирковичъ. Добри спомени
за него.

Пак. 52.

Приято 27 Ноемвр., отгов. 30 Ноемвр.

Кромь, 16-и Ноемвр. 77 год.

Любезный ми Уйчо Найдене,

Получихъ писмо-то Ви отъ 24 Окт. и ся надѣж, че и Ви сте получили до сега мое-то писмо. — послѣ Кирковж-тж смръть, и знаете сега, че ный смы въ Кромь — въ Земскж-тж квартирж, при Болницж-тж. Тья дни очяквать тука новъ д-ръ; и ако той поиска именно Земскж-тж квартирж, то за насъ (или за него) ся готви една още пò добра кжщж отъ тжж, гдѣто смы сега. Азь обаче мољж Бога, дано Д-ръ-тъ да нѣма претензіѣ на сегашнж-тж ни квартирж: едно защо-то всичко смы си вече натжкмили за зимась и друго, защо-то моя Марійкж е едно отъ най необикновены-ты дѣца — чювствителна и паметлива бескрайно. Тя, клята-та никакъ не може да забрави за покойный Татинчо и не ся исказва направо, и все съ набутни съ плачове и капризы. Има тука една акушерка, която дохождаше въ Орель, кога бяхмы и ный, та по нея пращахъ нѣщичко на дѣца-та. Послѣ смръть, кога и акушерка-та си дойде, Марійка дотолкъ свръзва воспоминаніе за баща си съ Марья Евгеніевни — акушеркж-тж, что-то като ѣ види трепере и рыдае жялно, а трѣбва да Ви кажж, че тая акушерка е сестра на учителкж-тж, — наши комшійки, кои-то и напрѣдъ и сега повече дохождатъ у дома. Всичкы-ты ни знакомы желѣжтъ много Марійкж и желяжтъ отъ срьдце дано си останемъ зимась тукж.

Смѣткж-тж съ управж-тж не съмь още видѣла, но трѣбва да има до 400 руб. ли остали за насъ. Заранъ въ другый день щж да идж, да получж парыты и 300 руб. ще да отдѣлж за въ банкъ-тъ. Съ стотѣхъ мыслиж да ся поминеме някакъ зимаскж. Иванъ служи въ Болницж-тж; зима 20 руб. на мѣсяць. М-те Нарышкина (жена Ивана Алексѣевича) ми пише и утѣнявамъ често; тя всякога мя пыта „Какво ти пише уйчо ти“. На послѣдній въпросъ азь ѣ отговарямъ; че за мене другъ баща и покровитель няма на тоя святъ, освѣнь Васъ, па и Вамъ щж да кажж, милый Уйчо Найдене: Вый знаете моя святъ живогъ, можж-тж осторожность въ отношеніе къмъ другы-ты, съ което съмь си спечелила и сега си печела уваженіе; вѣрвате ми, че азь и сега тѣй живѣж, както и прѣдъ очите Ви Пловдивъ много години живяхъ слѣдователно, нѣма да трѣсж и да ся лжжж съ другы покровители — а само Васъ щж да имамъ за бащж и руководитель — Провидѣніе-то Божіе, види ся, така е искало. — Тяжко, много тяжко ми е, гдѣто сега е зима, та не можж да се прѣселж кждѣ Васъ, за да живѣж что годѣ по весело, защо-то тука нѣма роднины, а да ходж по гостѣе — не ми е въ характера, а като не ходж, то и не дохожда никой, освѣнь учителкы-ты и единъ членъ отъ управж-тж, Разуваевъ, който уважяваше и оцѣняваше Кирка и му написа добръ некрологъ. Колко е утѣнително за мене, да слушямъ достойны похвалы за покойный надъ кого-то слѣдили тврьдѣ внимателно и оцѣнили и като добраго чловѣка и хато славнаго доктора. Особенно, въ тоя случай, лесно ся изражява единъ Баронъ, Мореншилдтъ, кой-то е ходилъ на ловъ съ Императора Александра II (на кого-то джщеря му играла хоро съ Царя минжжж-тж зимж), като казвж: да оставимъ Кирковичя като чловѣкъ, но той и въ медицинско отношеніе е былъ на высотѣ своего званія. Мореншилдтъ има много дѣца и всѣкога выкаше Кирка, не иначе какъ „дорогой Докторъ“. Той ни посѣти и въ Петербурческж-тж гостинницж, и сега много ся радвж за некрологъ-тъ, че е добръ и справедливъ. Менѣ лично въ Петерб. Гостин. Мореншилдтъ каза: Кромь никога не е видвалъ и нѣма, струва ми ся да види таковъ трудъ и такавж честность, като въ Вань-тъ Супругъ. И така много добры думы утѣнявать срьдце-то ми, кое-то быде много честито, да си избере такъвъ другаръ и много злочесто, да го загуби въ минутж-тж, когато най-трѣбваше да живѣе. Но стига! Нека да му е вѣчна память и легка прѣсть.

На Нанж писахъ прѣминжжж-тж недѣлж. Поздравѣте гы пакъ, а Васъ Уйчо Найдене поздравлявамъ отъ срьдце и възлагамъ венчкж-тж си надѣждж.

Ваша Рада.

1368. — Животътъ у Нарышкини. Какъ иска да се настани Рада Кирковичъ. Възпитанието на младитѣ българки.

Пак. 52.

Приято 3 Юлия 1878.

Богдановка, 17 Юнія 78 година.

Многоуважаемый Уйче Найдене,

Писмо-то Ви отъ 30-й Май получихъ на 14-й Юній въ Богдановкж. Пожелахъ, че поѣтрано не знаяхъ за Г-жж Анастасіж, че е щяла да доходи въ Кіевъ. А отъ другж стрънж разсждихмы съ М-те Нарышкинж да поостанж нѣколко врѣмя въ Богдановкж — доклѣ ся минжть горѣщины-ты и дано да ся пооправж съ здравіе-то и азъ и дѣца-та ми. Въ Богдановкж дойдохмы на 10-й Юній. Имѣніе-то на Г-жж Нарышкинж е прѣхубавичко. Тука наблизю живѣжтъ (отъ 7 вер.) и Цуриковы.

Колко-то за настаняваніе-то ми, Вы ако и да не пишете нищо, Азъ его за какво щж да Ви помолж. Менѣ знаете, не ми трѣбва да мя прѣпоржчявате въ Пловдивъ, понеже мя добрѣ знажтъ отъ всѣкож стрънж. Азъ быхъ Ви помолилж, да имъ прѣдложите, ако бы да не пристигнж, прѣди да настанжть работы-ты въ училище-то, да оставжть содержяніе-то на пансіонъ-тъ дѣвическій (безъ друго трѣбва да ся нарѣди) на връзъ мене, като по на опынж особж. Отъ мойж стрънж, азъ щж да съмъ длъжна, да правж репетициі всякой день и да приготвявамъ тѣй дѣца-та въ уроци-ты. Ако това бжде малко, можж да прѣподавамъ и нѣкой прѣдметъ вжтрѣ въ училище-то. — Ако пръличя, че ще може нѣщо такова да ся нарѣди, Вы ми пишѣте, тада съмъ свободна, ако ли не, то пакъ трѣбва да знаж, и тогава ще да ся излѣзе оттука порано и право за Софіж. Ако и отдалече, но много ся радвамъ, че въ Пловдивъ работы-ты ся нарѣждатъ добрѣ. Газеты не съмъ чела нѣколко денне, затова и не знаж, какво рѣшява Конференція-та — Конгресъ-тъ.

Отъ Нанж получихъ въ Кромъ писмо, а сега очяквамъ съ нетрпѣніе портреты-ты на Раджж и Гочя.

Свекръва ми, Иванъ и Нона си сж въ Кромъ. Петра е съ мене. Въ Богдановкж мыслж най-малко още мѣсяць да поживѣж. Адрессъ-тъ ми тука е тѣй: Орловско — Витебской Желѣзной Дороги Станція Нарышкино для передачи Р. П. Кирковичъ въ Богдановкѣ.

Въ Лебедкж има едно момиче на Андрея Топаловъ отъ наше село. То сѣди у бабж Цуриковицж, гледа ся и обличя ся най-добрѣ — но да говори Българскы е заборавило — и нарѣчіе-то му и русскы и българскы пръличя като да е отъ Копрившкы-ты Кеменчеджии. А това е единъ доста добрѣ примѣръ за мене да давамъ ли Марійкж на Москвж отсега или да не ѣж давамъ. Разговаряхъ ся за пейж и съ Г-на Александра Нарышкина, той е на мой-то мнѣніе: Марійка трѣбва поне до 12 годинж да живѣе съ Българы и Българскый животъ, за да не бы да не излѣзе ни то ни сѣ. И наистинж, въ Българско азъ имамъ кое що и голѣмъ расходъ за покжшнинж не ще да правж; а само щж да работж, за прѣхранж мене си и дѣца-та.

Въ Лебедкж очякватъ тья дни д-ра Визанкова — Българинъ, кой-то е раненъ былъ въ гржды-ты и е лежалъ въ Одессж. Съ еднж рѣчь, тука това лѣто има Българско только въ миниатюрномъ видѣ.

Отъ сръдце Ви желяж, Уйче Найдене, най-добро здравіе и поскоро добро видѣніе.

Ваша Рада П. Кирков.

1369. — Д-ръ К. Кирковичъ въ София. Условіята за единъ лѣкаръ тамъ. Тежка зима. Нѣмане храна за добитъка.

Пак. 52.

Приято 25 Февр. 1875. Отгов. 2 Апрель.

Много уважаемый ми Вуйчо Найдене!

Преминала-та недѣля ви писахъ отговоръ на писмо-то ви за работж-тж на Г. Ив. Джиджова, кое-то ся надѣвамъ да сте прели.

Днесъ идж да ви съобщж нѣщо и за наше-то положеніе тукъ:

Живѣемъ въ х. Коцевж-тж кжщж, понеже ненамѣрихмы другж сгоднж; малко е стѣснително и за тѣхъ и за насъ но нѣма що да чинимъ. Подирь Гергевденъ мыслимъ да заминимъ въ другж тѣхнж кжщж, но ней кирія-та ѝ е доста солена, та затова гледамы да купимъ нѣкож турскж кжщица та за двѣ-три години да ѝ искарамы пары-ты съ гдѣто щемъ плащамы голѣмы кирин. Специрія сѣмъ отворилъ на единъ мигданлъкъ — Куру-чешме, то е доста сгодно мѣсто, но само давно ѝ не затворимъ защо-то правителство-то тукж строго прислѣдва, както хикимы-ты, тѣй и спецеры-ты, кои то нѣмжтъ дипломж. Тукъ има двама Доктора отъ аскеръ-тѣ, които съставляватъ экзаменаціоннж комисіиж и испытватъ онези лица, които желажтъ да иматъ право да бжджтъ спецеры и испытаж двама трима, на които и дозволиж да работатъ. Азъ представихъ нашъ Димитра да държи испитъ, но го намѣрихъ още несъвершеннолѣтенъ да управлява спецериж и затова го недопустихъ до испитъ; нѣ ные си работимъ и никой още не ны е направилъ бѣлѣжжж, затова азъ щж си мълчжж, че да видимъ какво ще излезе.

Относително до общество-то тукъ, мъжско-то нѣкакъ си го бива до негдѣси, нѣ женско-то, като изключимъ само нѣколко жени, съвсѣмъ си го небыва и е много развратно.

Въ медицинско и слѣдов. въ матеріално отношеніе работа-та ми отъ день на день отива доста добрѣ: отъ гражданы-ты Евреи-ты ми правжтъ доста добръ алыпъ-веришъ, — слѣдъ тѣхъ Българе-ты и най-малко Турцы-ты, защо-то послѣдни-ты си иматъ Турчинъ Докторъ, а освѣнъ него, по турци-ты практикуватъ и аскерскы-ты докторы.

Новости отъ тукъ особенны нѣмамы, само че зима-та направи доста вредъ по добытъкъ-тѣ; отъ нѣколко недѣли насамъ, току рѣчи, всякой день вали снѣгъ, дълбочина-та на кого-то въ поле-то достигналж повѣче отъ единъ метръ. Презъ дни-ты имамы и доста голѣмъ студъ — до 22° R. Храна-та за добытъкъ-тѣ достигнж доста высокж цѣнж, а главно-то е че и съ пары ся ненамира. Разказватъ, че преди нѣколко дена въ едно отъ околны-ты села, единъ богатъ селянинъ, като обиколилъ много села да търси хранж, върнжль ся празнянъ; и като отишелъ при овце-ты си, послѣдны-ты, като мыслили, че той ще ги нахрани съ нѣщичко, заблѣяли и ся спустнжли къмъ него; въ това время той изважда отъ джебъ-тѣ си жылтици, пръснжль ги предъ овце-ты и като рѣкаль „яжте сега злато, та ся наяжте,“ отишжль и ся обѣсилъ!

До таково състояніе сж достигнали скотовѣдци-ты тукъ, па ги чака още поголѣмо зло, като снѣгъ-тѣ ся нетопи.

Ные у дома смы всички живо-здрави; всички поздравлявамы всички ви.

2 Февр. 75.
Софія

Вашъ покорный слуга
К. Кирковичъ.

132. ИВАНЪ КИШЕЛСКИ.

1370. — Честитяване Герову консулски чинъ. Недѣжда за подобрѣние българскитѣ работи. Кишелски иска да се види съ Герова. Кишелски ще иде въ Петербургъ. Бждещъ учитель.

Пак. 53.

20 Юлія 1857. Отг. 25 Юлія.

Господинъ Найдене!

Днесъ въ 5 часа додохъ въ Адрианоуполь нияхъ да пиша по-обстоятельнѣе, но като видяхъ, чи Господинъ Захарія тржгва за въ Самоковъ немахъ никакъ время, заради това вы и въ кратцѣ пиша. —

Първо поздравлявамъ вы сасъ новото Высоко Ваше званіе, за което много ся зарадвахъ и мысля чи нашитѣ сега работы ще тржгнатъ напредъ ако и отъ нынѣ натагакъ пакъ продолжавате за да дѣйствовате исключительно за общіатъ блжгарски интересъ, сасъ сжшитѣ пламенны чувства, както и по първомъ дѣйствовахте; и ако на всикитѣ блжгарски работы и отъ нынѣ натагакъ гледате пакъ сос първото свое блжгарско око. Второ твржди желаяхъ за да ся видимъ и пе зная неки какъ